

Spis treści

Autorzy	5
Przedmowa	9

CZĘŚĆ I

Wprowadzenie do pielęgniarstwa	19
--------------------------------------	----

ROZDZIAŁ I

Pielęgniarstwo	21
----------------------	----

*Stefania Poznańska, Danuta Zarzycka, Barbara Ślusarska,
Małgorzata Marć, Ewa Wilczek-Rutyczka, Teresa Bernadetta
Kulik, Irena Wroniska, Beata Dobrowolska, Kazimiera
Zahradniczek, Lucyna Płaszewska-Żywko*

1.1. System pojęć w pielęgniarstwie	21
---	----

1.1.1. Pielęgniarstwo – zakresy rozumienia dziedziny	21
--	----

Stefania Poznańska

1.1.2. Opieka a pielęgniarstwo i pielęgnowanie	34
--	----

Danuta Zarzycka

1.1.3. Pielęgnowanie – ewolucja pojęcia	42
---	----

*Danuta Zarzycka, Barbara Ślusarska, Małgorzata Marć,
Ewa Wilczek-Rutyczka*

1.1.4. Definiowanie zdrowia i choroby a pielęgniarstwo	80
--	----

Teresa Bernadetta Kulik

1.2. Determinanty rozwoju pielęgniarstwa	96
--	----

1.2.1. Historyczne i społeczne uwarunkowania rozwoju pielęgniarstwa	96
--	----

Irena Wroniska

1.2.2. Współczesne uwarunkowania rozwoju pielęgniarstwa	105
---	-----

Beata Dobrowolska, Irena Wroniska

1.2.3. Symbole i tradycje w rozwoju pielęgniarstwa	119
--	-----

Danuta Zarzycka, Barbara Ślusarska

1.2.4. Tożsamość zawodowa w rozwoju pielęgniarstwa	127
--	-----

Beata Dobrowolska, Barbara Ślusarska, Danuta Zarzycka

1.2.5. Organizacje i stowarzyszenia zawodowe działające na rzecz pielęgniarstwa	134
--	-----

Kazimiera Zahradniczek

1.3. Filozofia pielęgniarstwa	155
-------------------------------------	-----

1.3.1. Uwarunkowania rozwoju filozofii pielęgniarstwa	155
---	-----

Stefania Poznańska

1.3.2. Rozwój filozofii i dyscypliny pielęgniarstwa	157
---	-----

Stefania Poznańska

1.3.3. Współczesna filozofia pielęgniarstwa	159
---	-----

	<i>Stefania Poznańska</i>	
1.3.4.	Perspektywy rozwoju filozofii pielęgniarstwa.....	161
	<i>Stefania Poznańska</i>	
1.3.5.	Filozofia pielęgniarstwa polskiego.....	163
	<i>Stefania Poznańska</i>	
1.4.	Wybrane teorie pielęgniarstwa	167
1.4.1.	Podstawy teorii pielęgniarstwa	167
	<i>Danuta Zarzycka</i>	
1.4.2.	Model teoretyczny pielęgniarstwa Florence Nightingale	174
	<i>Danuta Zarzycka</i>	
1.4.3.	Model teoretyczny pielęgniarstwa Virginii Henderson.....	183
	<i>Danuta Zarzycka</i>	
1.4.4.	Model teoretyczny pielęgniarstwa Dorothei Orem.....	190
	<i>Lucyna Płaszewska-Zywko</i>	
1.4.5.	Model teoretyczny pielęgniarstwa Hildegardy Peplau.....	200
	<i>Lucyna Płaszewska-Zywko</i>	
1.4.6.	Model teoretyczny pielęgniarstwa Callisty Roy.....	207
	<i>Lucyna Płaszewska-Zywko</i>	
1.4.7.	Znaczenie teorii pielęgniarstwa w praktyce zawodowej.....	213
	<i>Danuta Zarzycka</i>	

ROZDZIAŁ 2

Wybrane wzory pielęgnowania	221
<i>Jolanta Górąjek-Jóźwik, Małgorzata Marć, Danuta Zarzycka</i>	
2.1. Ogólna charakterystyka wzorów pielęgnowania	221
2.1.1. Pielęgnowanie tradycyjne	221
<i>Jolanta Górąjek-Jóźwik</i>	
2.1.2. Pielęgnowanie zindywidualizowane	226
<i>Jolanta Górąjek-Jóźwik</i>	
2.1.3. Primary Nursing	229
<i>Jolanta Górąjek-Jóźwik</i>	
2.2. Pielęgnowanie zindywidualizowane	239
2.2.1. Istota pielęgnowania zindywidualizowanego	239
<i>Jolanta Górąjek-Jóźwik</i>	
2.2.2. Gromadzenie informacji o pacjencie i jego rodzinie	250
<i>Małgorzata Marć</i>	
2.2.3. Diagnoza pielęgnarska	286
<i>Jolanta Górąjek-Jóźwik</i>	
2.2.4. Pielęgniarska dokumentacja sytuacji zdrowotnej pacjenta	300
<i>Danuta Zarzycka</i>	

ROZDZIAŁ 3

Dawca i biorca pielęgnowania	325
<i>Wiesława Ciechaniewicz</i>	
3.1. Pielęgniarka – świadczeniodawca opieki pielęgnarskiej	325
3.1.1. Pielęgniarka – istota działalności zawodowej	325
3.1.2. Kwalifikacje pielęgniarki	327
3.1.3. Rola zawodowa pielęgniarki	332
3.1.4. Funkcje zawodowe pielęgniarki	333
3.2. Pacjent – biorca opieki pielęgnarskiej	347
3.2.1. Charakterystyka określeń związanych z pacjentem	347
3.2.2. Podmiotowość odbiorcy świadczeń opiekuńczych pielęgniarki	358

ROZDZIAŁ 4

Charakterystyka warunków pracy pielęgniarstwa w wybranych zakładach opieki zdrowotnej.....371*Kazimiera Zahradniczek*

4.1. Wyjaśnienie podstawowych pojęć	371
4.2. Specyfika warunków pracy w zakładach opieki zdrowotnej	373
4.2.1. Szpital	374
4.2.2. Zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy	379
4.2.3. Przychodnia, ośrodek zdrowia, poradnia	382
4.3. Dom pomocy społecznej	384
4.4. Hospicjum (Hospice)	390

ROZDZIAŁ 5

Profilaktyka zakażeń w opiece zdrowotnej.....395*Alicja Wałczak, Marta Milona*

5.1. Definiowanie podstawowych pojęć	395
5.2. Wybrane metody postępowania w profilaktyce zakażeń w opiece zdrowotnej	403
5.3. Udział pielęgniarstwa w profilaktyce zakażeń w opiece zdrowotnej	432

ROZDZIAŁ 6

Elementy podstaw prawnych wykonywania zawodu pielęgniarstwa.....443*Grażyna Rogala-Pawelczyk*

6.1. Podstawowe dokumenty regulujące działania pielęgniarstwa w Polsce	443
6.2. Zakres samodzielnych świadczeń pielęgniarstwa	446
6.3. Zadania pielęgniarstwa wynikające z respektowania praw pacjenta	449
6.4. Odpowiedzialność zawodowa, służbowa, cywilna, karna pielęgniarstwa	453
6.5. Samorząd Zawodowy Pielęgniarek i Położnych jako organ doradczy i nadzorczy	456

ROZDZIAŁ 7

Wybrane aspekty zapewniania jakości opieki pielęgniarstwa.....461*Anna Piątek*

7.1. Jakość w opiece zdrowotnej	461
7.2. Przedmiot i kryteria oceny jakości opieki pielęgniarstwa	462
7.3. Metody zapewniania jakości opieki zdrowotnej	465
7.4. Standardy praktyki i opieki pielęgniarstwa	466

Pytania sprawdzające testowe.....469

CZĘŚĆ II

Pielęgnowanie pacjentów z zaburzeniami zdrowia.....	485
--	------------

ROZDZIAŁ 8

Pielęgnowanie pacjentów z zaburzeniami funkcji układu termoregulacji	487
---	------------

Robert Ślusarz, Małgorzata Szyszowska

8.1. Definiowanie podstawowych zaburzeń funkcji termoregulacji organizmu.....	487
8.2. Postępowanie pielęgniarские w wybranych stanach zaburzeń funkcji termoregulacji	497

ROZDZIAŁ 9

Pielęgnowanie pacjentów ze zmianami na skórze i błonach śluzowych	503
--	------------

Alicja Walczak, Adam Kozłowski, Barbara Ślusarska

9.1. Definiowanie podstawowych zaburzeń i zmian patologicznych skóry oraz błon śluzowych.....	503
9.2. Postępowanie pielęgniarские w wybranych stanach i zmianach chorobowych na skórze i błonach śluzowych	514

ROZDZIAŁ 10

Pielęgnowanie pacjentów z zaburzeniami funkcjonowania przewodu pokarmowego.....	527
--	------------

Grażyna Tatur, Janina Książek

10.1. Definiowanie podstawowych zaburzeń funkcji przewodu pokarmowego	528
10.2. Postępowanie pielęgniarские w wybranych zaburzeniach funkcji przewodu pokarmowego	536

ROZDZIAŁ 11

Pielęgnowanie pacjentów z zaburzeniami w funkcjonowaniu układu moczowego	549
---	------------

Anna Mróz

11.1. Definiowanie podstawowych zaburzeń funkcji układu moczowego	550
11.2. Postępowanie pielęgniarские w wybranych stanach zaburzeń funkcji układu moczowego	556

ROZDZIAŁ 12

Pielęgnowanie pacjentów z zaburzeniami w funkcjonowaniu serca i układu krążenia	563
--	------------

Alicja Wierzbicka

12.1. Definiowanie podstawowych zaburzeń funkcji układu krążenia	564
12.2. Postępowanie pielęgniarские w wybranych stanach zaburzeń funkcji i układu krążenia	568

ROZDZIAŁ 13

Pielęgnowanie pacjentów z zaburzeniami w funkcjonowaniu układu oddechowego575*Alicja Wierzbicka*

- 13.1. Definiowanie podstawowych zaburzeń funkcji układu oddechowego576
- 13.2. Postępowanie pielęgniarstwa w wybranych stanach zaburzeń funkcji układu oddechowego579

ROZDZIAŁ 14

Pielęgnowanie pacjentów z zaburzeniami w funkcjonowaniu układu nerwowego583*Regina Lorencowicz*

- 14.1. Definiowanie podstawowych zaburzeń funkcji układu nerwowego584
- 14.2. Postępowanie pielęgniarstwa w wybranych stanach zaburzeń funkcji układu nerwowego598

ROZDZIAŁ 15

Pielęgnowanie pacjentów z zaburzeniami funkcji gruczołów wydzielania wewnętrznego621*Anna Abramczyk*

- 15.1. Definiowanie zaburzeń funkcji gruczołów wydzielania wewnętrznego623
- 15.2. Postępowanie pielęgniarstwa w wybranych stanach determinowanych zaburzeniami funkcji gruczołów wydzielania wewnętrznego628

ROZDZIAŁ 16

Pielęgnowanie pacjentów z zaburzeniami narządów zmysłu – wzroku i słuchu633*Krzysztof Opozda*

- 16.1. Definiowanie podstawowych zaburzeń funkcji zmysłów wzroku i słuchu633
- 16.2. Postępowanie pielęgniarstwa w wybranych stanach zaburzeń zmysłów narządu wzroku i słuchu638

ROZDZIAŁ 17

Pielęgnowanie pacjentów w wybranych zaburzeniach sfery psychicznej647*Krzysztof Opozda, Wojciech Kosmowski*

- 17.1. Definiowanie podstawowych zaburzeń sfery psychicznej648
- 17.2. Postępowanie pielęgniarstwa w wybranych stanach zaburzeniach sfery psychicznej653
- 17.3. Wybrane prawne aspekty ochrony zdrowia psychicznego668

ROZDZIAŁ 18

Postępowanie pielęgniarские w wybranych zaburzeniach psychosocjalnych673*Ewa Humeniuk, Anita Majchrowska***18.1. Wybrane aspekty psychoterapii elementarnej w pielęgnowaniu673***Ewa Humeniuk***18.1.1. Pojęcie psychoterapii elementarnej i wymagane kompetencje673****18.1.2. Charakterystyka postawy terapeutycznej675****18.1.3. Techniki psychoterapii elementarnej678****18.2. Elementy socjoterapii w praktyce pielęgniarской681***Anita Majchrowska***18.2.1. Społeczne konsekwencje choroby681****18.2.2. Pojęcie socjoterapii683****18.2.3. Metody i formy zajęć socjoterapeutycznych686****Pytania sprawdzające testowe697****CZĘŚĆ III****Opieka pielęgniarская w wybranych stanach pacjenta.....705**

ROZDZIAŁ 19

Opieka pielęgniarская nad człowiekiem zdrowym.....707*Maria Cisek, Barbara Prażmowska***19.1. Wprowadzenie do pielęgnowania człowieka w wybranych stanach.....708***Maria Cisek***19.2. Opieka nad dzieckiem zdrowym709***Maria Cisek***19.2.1. Szczepienia ochronne714****19.3. Opieka nad człowiekiem dorosłym715***Maria Cisek***19.4. Opieka nad kobietą w ciąży717***Barbara Prażmowska***19.5. Opieka nad człowiekiem starym.....723***Maria Cisek*

ROZDZIAŁ 20

Opieka pielęgniarская nad człowiekiem zagrożonym chorobą.....727*Anna Majda***20.1. Człowiek zagrożony chorobą z uwzględnieniem czynników ryzyka chorób727****20.2. Wybrane elementy interwencji pielęgniarской w zakresie odżywiania730****20.2.1. Charakterystyka nieprawidłowości w odżywianiu i następstwa zdrowotne730**

20.2.2. Zakres i charakter interwencji pielęgniarstwa	
w profilaktyce zaburzeń zdrowotnych wywołanych	
nieprawidłowym odżywianiem	731
20.3. Wybrane elementy interwencji pielęgniarstwa	
w zakresie aktywności fizycznej	737
20.3.1. Charakterystyka nieprawidłowości w zakresie aktywności	
fizycznej i następstwa zdrowotne	737
20.3.2. Zakres i charakter interwencji pielęgniarstwa w profilaktyce	
zaburzeń zdrowotnych wywołanych brakiem aktywności	
fizycznej	738
20.4. Wybrane elementy interwencji pielęgniarstwa	
w zakresie palenia papierosów	742
20.4.1. Charakterystyka nieprawidłowości w zakresie palenia	
papierosów i następstwa zdrowotnych	742
20.4.2. Zakres i charakter interwencji pielęgniarstwa	
w profilaktyce nikotynizmu	746
20.5. Wybrane elementy interwencji pielęgniarstwa	
w zakresie picia alkoholu	756
20.5.1. Charakterystyka nieprawidłowości	
w zakresie picia alkoholu i skutków zdrowotnych	
wywołanych piciem alkoholu	756
20.5.2. Zakres interwencji pielęgniarstwa	
w profilaktyce alkoholizmu	762

ROZDZIAŁ 21

Opieka pielęgniarska nad pacjentem w ostrym stanie
choroby. Pierwsza pomoc w stanie zagrożenia życia771

Maria Kózka

21.1. Charakterystyka ostrego stanu choroby	771
21.2. Pierwsza pomoc w stanie zagrożenia życia	773

ROZDZIAŁ 22

Opieka nad chorym nieprzytomnym.....781

Maria Kózka

22.1. Charakterystyka zaburzeń stanu świadomości pacjenta	781
---	-----

ROZDZIAŁ 23

Chory przewlekłe – Zakres opieki pielęgniarstwa.....791

Bożena Zboina, Barbara Ślusarska

23.1. Wyjaśnienie podstawowych pojęć	791
23.2. Działania pielęgniarstwa wobec pacjenta z chorobą przewlekłą	796

ROZDZIAŁ 24

Zakres opieki pielęgniarstwa wobec pacjenta
o niepomysłnym rokowaniu801

Bożena Zboina, Barbara Ślusarska

24.1. Wyjaśnienie podstawowych pojęć	801
24.2. Opieka pielęgniarstwa nad pacjentem	
o niepomysłnym rokowaniu	802
24.3. Ból w opiece nad pacjentem o niepomysłnym rokowaniu	807

24.4. Opieka paliatywna (hospicyjna) nad chorym o niepomysłnym rokowaniu	819
24.5. Opieka pielęgnarska nad człowiekiem u schyłku życia	822
24.5.1. Komunikowanie z pacjentem u schyłku życia	824
24.5.2. Postępowanie pielęgnarskie wobec pacjenta umierającego i jego rodziny	826
Pytania sprawdzające testowe	831
Indeks	837